

POSUDOK NA HABILITAČNÚ PRÁCU

Názov práce:

Skrytá obezita, její somatické charakteristiky a dopady na motoriku dětí

Autor práce: *PhDr. Martin Musálek, PhD.*

Oponent: **prof. Mgr. Marián Vanderka, PhD.**

Autor predložil prácu, ktorá nie je typickou výskumnou publikáciou, obsahuje však množstvo vlastných empirických dát a má jasne preukázateľný vlastný prínos do vedného odboru, okrem toho je takýto typ práce (i.e. súbor prác) v súčasnosti všeobecne akceptovateľný. Predložený súbor prác má 259 strán textu, tabuliek, obrázkov a bibliografických odkazov v anglickom jazyku (zbytočne duplicitne). Dovoľm si konštatovať, že nie úplne zodpovedá základným požiadavkám spisu výskumnej správy. Z vecného pohľadu by takýto súbor prác mal mať spoločného menovateľa, čo v prípade predloženého súboru možno konštatovať iba so značnými obmedzením a pri veľmi ústretovom prístupe. Aj názov práce najmä jeho anglická verzia (Human motorics as a guide in research: from handedness to normal weight obesity) neobsahuje problémy, ktoré autor vo svojich výskumoch riešil, čo tiež nepovažujem za veľmi šťastné riešenie. Navyše česká verzia názvu odzrkadľuje iba druhú časť predloženého súboru. No napriek tomu podľa mne dostupných informácií súčasné pravidlá habilitačného konania na UK v Prahe umožňujú podať ako habilitačnú prácu aj súbor prác, čiže z tohto pohľadu habilitant postupoval v zmysle platnej legislatívy, aj keď obsahovo nie úplne naplnil moje očakávania systémovo – štrukturálne - genetického prístupu k vedeckým problémom, ktoré sú podľa mňa hodné budúceho docenta.

Súčasná doba je poznačená výraznými vplyvmi informačných technológií vo všetkých sférach spoločnosti. Umelá inteligencia ľuďstvu na jednej strane uľahčuje život a na starane druhej je reálnou hrozbou nielen z pohľadu degenerácie ľudských schopností, z ktorých najohrozenejšie sú podľa všetkého najmä tie motorické. Akademickí pracovníci v oblasti Vied o športe a teda aj Kinantropológie si tento problém uvedomujú už niekoľko desaťročí. Už dlhodobo najmä v ekonomicky vyspelých krajinách dochádza k výrazným negatívnym zmenám v oblasti telesnej zdatnosti a motorických zručností, prudkému zvýšeniu výskytu tzv. civilizačných ochorení, a to okrem iného najmä vplyvom sedavého spôsobu života (hypokinézy). Z tohto pohľadu je výber témy habilitanta veľmi aktuálny. Je nesporne veľmi dôležité prinášať a aj šíriť a popularizovať nové vedecké poznatky o pozitívnych a prípadne aj negatívnych vplyvoch pohybových aktivít na kvalitu života populácie. Autorom prezentované originálne poznatky o stave motorickej výkonnosti a zručností širokého spektra mladej populácie sú dôležitými východiskami pre ciele

vzdelávanie a získavanie potrebných kompetencií, ktoré umožnia zlepšiť nielen fyzické ale aj mentálne výkony ľudí, v neposlednom rade môžu znížiť náklady na zdravotnú starostlivosť a významne zlepšiť kvalitu života. Z tohto pohľadu by práca mohla byť významnou publikáciou z cieľom priniesť odbornej verejnosti čo najobjektívnejší obraz o zvolenej problematike.

Pokiaľ vychádzame z názvu práce, štruktúra kapitol a ich nadväznosť však podľa mňa nemá jasnú logickú líniu, napríklad konštruktívnu validitu a spoľahlivosť by bolo vhodné posunúť vpred, nakoľko je potrebné ešte pred riešením problému čo najobjektívnejšie vedieť ako presne a čo vlastne hodnotením sledovaných zručností a ostatných premenných meriame. Chýba viac systémový a kritický náhľad na prevzaté informácie ako aj definovanie uceleného konceptu, ktorý by mala práca riešiť.

Úroveň predloženej práce z formálneho a obsahového hľadiska (kvalita spracovania práce, celková štruktúra, aktuálnosť riešenej témy) je napriek niekoľkým nedostatkom dostačujúca, autor prejavil dobrý prehľad v oblasti, ktorou sa v práci zaoberal, a to nielen z pohľadu najnovších výskumov, ale aj z pohľadu historickej genézy v oblasti výskumu motoriky človeka a jej hodnotenia. Osobne nepožujem za vhodné duplicitne opakovať vo všetkých 9-tich kapitolách ten istý text, ako aj obrázky, tabuľky ako tomu je v priložených už opublikovaných prácach. Pridanou hodnotou k už publikovaným prácam je iba mierne rozšírenie diskusie o hľadanie niektorých silných a slabých stránok svojich výskumov, ako aj hľadanie niektorých ďalších súvislostí. Avšak ak má habilitant preukázať schopnosť syntetizovať svoj vedecký prínos v takto predloženej vedeckej práci, bolo by žiadúce prezentovať systémový metodologický prístup. Konkrétne chýba spoločný abstrakt, jasné zadefinovanie spoločného cieľa, hypotéz celého súboru prác. Chýba zhrnutie vlastného prínosu - konkretizácia súhrnu poznatkov, ktoré svojimi výskumami získal, ako aj celkové odporúčania, nielen do ďalších výskumov, ale aj do telovýchovnej či rehabilitačnej praxe.

Výber metodík jednotlivých prác je z môjho pohľadu posudzovať alebo komentovať nie veľmi vhodné, keďže prešli peer review procesom. Z práce je zrejmé, že dochádza postupom času u habilitanta a jeho spolupracovníkov ku kvalitatívnemu posunu. Spracovanie výsledkov vrátane štatistického vyhodnotenia a ich interpretácie spĺňajú požiadavky medzinárodne uznávaných štandardov, aj keď v niektorých prípadoch by som si dovoľil požiadať habilitanta o vysvetlenie, prečo v niektorých prípadoch použil na hodnotenie spoľahlivosti použitých testov motorických zručností odlišné metódy a až v záverečných kapitolách popisuje tie, ktoré sa vo svete používajú najčastejšie (napr. ICC).

Dovoľím si vyzdvihnúť aj niektoré pozitívne prvky práce, nakoľko sa autor na pomerne veľkých vzorkách probandov dopracoval k potvrdeniu doteraz známych poznatkov a získaniu niektorých nových, ktoré môžu poslúžiť ako objektivizujúci (evidence based) pohľad, ktorý pevne verím v blízkej budúcnosti výraznejšie presvedčí viaceré mienkotvorné osobnosti a legislatívco, tak aby

boli kompetentnejší rozhodovať o nevyhnutnosti väčšej podpory pohybových aktivít v širokom spektre populácie.

Autor vo výsledkovej časti predkladá veľa zaujímavých empirických údajov s dôslednou systematickosťou a snahou o objektívnu interpretáciu. Text považujem za veľmi poučný najmä pre pracovníkov pracujúcich v teórii a didaktike školskej telesnej výchovy a špeciálnej pedagogiky.

Pred záverom si dovoľím položiť habilitantovi **otázky**:

1. Ako je podľa Vás možné interpretovať Vami prezentované súvislosti medzi špecifickými poruchami reči alebo poruchami vývoja koordinácie a laterality?
2. Na vybranom príklade vysvetlite možné príčiny Vami prezentovaných súvislosti medzi vybranými parametrami FMS a kognitívnymi resp. akademickými zručnosťami?
3. Aké je podľa Vás riešenie sekulárnych trendov telesnej zdatnosti ako aj pohybových zručností v populácii?
4. Aké je ďalšie smerovanie Vašich výskumov?

Záver

Predložená práca - súbor prác PhDr. Martina Musáleka, Ph.D. splnila základné ciele a prináša nové poznatky z oblasti základných motorických zručností, laterality, pohlavných a vekových rozdielností v sledovanej oblastiach, ako aj poznatky z oblasti vplyvu tukovej hmoty na tieto parametre v širokom vekovom rozpätí neurotypickej predškolskej a školskej populácie, ale aj detí s poruchami pozornosti a inými kognitívnymi nedostatnosťami v Českej republike. Takto autor okrem iného prispel k potenciálnej objektivizácii metodík smerujúcich ich lepšej inklúzii do spoločnosti. Predložil aj aktuálne poznatky o konštruktivej validite a celkovom vývoji objektivizácie hodnotenia základných motorických zručností, čo je tiež originálnym prínosom habilitanta a kolektívu jeho spolupracovníkov. Môžem konštatovať, že autor prispel k rozšíreniu poznatkov teoretického a čiastočne aj didaktického charakteru v uvedenej oblasti, preukázal schopnosť nastoliť problém a riešiť ho adekvátnymi metodologickými nástrojmi. Preto **odporúčam** v prípade úspešnej obhajoby **udelit'** PhDr. Martinovi Musálkovi, Ph.D. vedecko - pedagogický **titul docent** v študijnom odbore Kinantropologie.

v Bratislave, 25.07.2019

prof. Mgr. Marián Vanderka, PhD.

FTVŠ UK Bratislava